

Finlandia-palkintotilaisuus 1.12.2021

Valitsija Zaida Bergrothin puhe

Hyvä yleisö, hyvät kirjallisuuden ystävät,

Omalla alallani elokuvan parissa merkitykselliset hetket syntyvät yhteistyössä usean eri taiteilijan kanssa. Kunnioitan syvästi kirjailijoita, jotka työskentelevät yksin ja jotka niin näennäisen yksinkertaisin keinoin onnistuvat muutamalla sanalla tai lauseella tavoittamaan jotain olennaista. Kirjailijan ajattelu ja tapa katsoa maailmaa ovat kirjaa lukiessa niin lähellä, kommunikointi niin suoraa ja intiimiä, että koen suurta kiitollisuutta tästä marraskuisesta luottamustehtävästä.

Kiitos siis Kirjasäätiö, ja kiitos kaunokirjallisuuden Finlandia-raati.

Raati lähetti minut matkaan sanomalla, että minkä tahansa näistä kirjoista valitsen, valinta on oikea. Olen samaa mieltä, nämä romaanit olivat järkyttävän hyviä.

Arvostin näkemyksellisyyttä ja riskinottoa, iloitsin omalakisuudesta ja rakastin hetkiä, jolloin itseltäni piiloon jääneet maailmat avautuivat. Suuri kiitokseni ja kunnioitukseni näille kirjailijoille.

Voittajan valitseminen oli vaikeaa, mutta päätös tuntuu hyvältä.

Tämä teos on kielellisen tarkkuutensa ja havaintojensa omaperäisyyden ja osuvuuden ansiosta ainutlaatuinen. Sen fragmentaarinen, kokeellinen rakenne on yllättävän luonnollinen, ja lukemisen jälkeen olo on kevyt, mutta ravittu.

Finlandia-palkinnon saava teos kertoo fiktiivisen kirjailija Jan Holmin omaelämäkerrallisesta romaanista ja sen vastaanotosta. Jan Holm käy läpi sydänleikkaustaan, pohtii omaa kirjailijuuttaan, pelkojaan, rakkauksiaan. Kirjan lukijat saavat kukin omat puheenvuoronsa, toiset kommentoivat lukemaansa, toiset kulkeutuvat sen sysäiminä omille sivupoluilleen. Lopputuloksesta kiertyy moninäkökulmainen, mutta silti lumoavalla tavalla yhtenäinen teos.

Sain kuin lahjaksi ajatuksia ja havaintoja, jotka mielessäni edelleen elävät ja muuttavat muotoaan. Poikkeuksellinen rakenne, poikkeuksellista, terävää ajattelua – lukijana ilahduin siitä, että romaanin voi todella kirjoittaa näinkin.

Kirjailija itse kuvailee teostaan himmeliksi, minä pidin sitä runsaudensarvena, ylettömyydessään ylellisenä. Leikillisuus ja hellyys ovat tekstissä läsnä, samoin melankolia ja menettäminen.

Taivaallinen vastaanotto nyrjäyttää, sumentaa, tarkentaa ja jättää lukijan kiitolliseksi.

Onnittelut Jukka Viikilä, ja lämmin kiitos harvinaislaatuisesta teoksestasi!